

Verslag Monitoringsplan 2023

Naar aanleiding van de baanverlenging op Groningen Airport Eelde zijn er diverse maatregelen ter compensatie uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming en de Ecologische Hoofdstructuur.

Dit is het verslag – na de aanleg van de baanverlenging in 2013 – over het jaar 2023.

Inhoud

Inleiding

Groenelementen

Hoofdstuk 1)	Boscompensatie
Hoofdstuk 2)	Houtwal als alternatieve vliegroute (vleermuizen)
Hoofdstuk 3)	Stapstenen met poelen
Hoofdstuk 4)	Faunapassages
Hoofdstuk 5)	Vleermuisbunker
Hoofdstuk 6)	Vleermuiskasten
Hoofdstuk 7)	Schraalgraslanden airside

Conclusie

Bijlagen:

- a) Overzichtstekening stapstenen
- b) Detailtekening poelen 1 t/m 5
- c) Detailtekening poelen 6 en 7
- d) Monitoringsplan checklisten

Inleiding

Als gevolg van de baanverlenging is er een deel van het landschap rondom de luchthaven veranderd. Hierbij zijn groene elementen zoals oude houtwallen, bomenrijen, graslanden en watergangen verdwenen ten behoeve van de verlengde start- en landingsbaan.

Ook zijn gebouwen (woningen en schuren) gesloopt waarin vleermuizen en vogels hun verblijfplaatsen, broedplaatsen hadden. Vanuit verschillende wettelijke kaders zijn deze groene landschapselementen beschermd.

In de situatie van de luchthaven zijn er verschillende wettelijke kaders van toepassing waar voor compensatie is gerealiseerd, o.a. ten behoeve van:

- de ecologische hoofdstructuur: ecoduikers, faunatunnels, poelen, aangeplante houtwallen.
- de toen nog geldende Boswet: aanplant houtwal totaal 2,5 ha en bospercelen totaal 5,5 ha.
- de toen nog geldende Flora en Faunawet: vleermuiskelder, vleermuiskasten en amfibieënpoelen.

Groenelementen

Hoofdstuk 1) Boscompensatie perceel 3

De schouwpaden en onderhoudspaden zijn geklepeld in het najaar en de overhangende takken zijn gesnoeid. De schouwsloten rondom zijn weer geschoond in verband met schouwplicht.

In 2023 is er geen afvaldump meer geconstateerd. Hopelijk blijft dit in de toekomst ook zo.

Het bosperceel is behoorlijk nat. Doordat diverse bomen nu een behoorlijke hoogte krijgen en ze niet goed in de natte grond kunnen wortelen, zijn er op verschillende plekken bomen tijdens een storm omgewaaid. Bomen die over onderhoudspaden of anders in de weg liggen worden verwijderd.

Omdat een omgewaaide (dode) boom ook natuurwaarde heeft laten we de bomen die niet in de weg liggen, liggen.

Hoofdstuk 2) Houtwal als alternatieve vliegroute

Er zijn bij de houtwal geen maai- of snoeiwerkzaamheden uitgevoerd dit jaar.

Hoofdstuk 3) Stepstone met poelen

Stepstone 1

Rondom poel 1 is de sloot geschoond. De boompjes rondom de poel worden al behoorlijk hoog. Poel 1 is dit jaar niet meegenomen in de inventarisatieronde van IVN.

Ten noorden van poel 1 is door een groepje vrijwilligers van Landschapsbeheer Groningen een broeihoop aangelegd. Het doel is de populatie van ringslangen te versterken. Afgesproken is om de resultaten met GAE te delen. In 2023 zijn hierin geen eieren aangetroffen.

Stepstone 2

Bij Stepstone 2 zijn dit jaar geen werkzaamheden uitgevoerd. De omliggende graslanden zijn begin oktober gemaaid en afgevoerd.

Stepstone 3

Rondom de poel is jacobskruiskruid uitgeklepeld.

Tevens is hier door de slangenwerkgroep een broeihoop ten behoeve van ringslangen aangelegd.

Stepstone 4

Rondom de poel en de kavels die tegen de Eekhoornstraat aan liggen is wederom jacobskruiskruid geklepeld. Dit, om te voorkomen dat het zaad overwaait naar het grasland van de aangrenzende landbouwer. In het najaar 2023 zijn de stukken die tegen de Eekhoornstraat aan liggen gemaaid en afgevoerd.

Stepstone 5

Rondom de poel 5 zijn de werk/schouwpaden geklepeld en is het jacobskruiskruid zoveel als mogelijk geklepeld. Het waterpeil is bij Poel 5 dusdanig hoog dat we problemen krijgen om tussen de Poel en het hekwerk door te maaien met onze machines. Afgesproken is daarom dat we aan de achterkant bij de sloot een buis ingraven zodat het waterpeil iets zakt en het overtollige water naar de achterliggende sloot kan stromen.

Stepstone 6 en 7

Bij Stepstone 6 zijn geen werkzaamheden uitgevoerd.

Bij Stepstone 7 is het jacobskruiskruid geklepeld.

Hoofdstuk 4) Faunapassages en raster

De faunapassages worden nog steeds door diverse dieren gebruikt. Soorten die dit jaar op camera zijn vastgelegd zijn o.a. de vos, de das, de bruine rat, de steenmarter en de huiskat. Ongeveer gelijk aan vorige jaren.

De faunapassage onder de Eekhoornstraat staat nog altijd vol water en wordt enkel door reptielen gebruikt. Voor andere faunasoorten is deze niet geschikt.

Hoofdstuk 5) De vleermuisbunker

Op 13 februari 2023 is de kelder geïnspecteerd. De vloer van de kelder was nat. Dit stond echter onder de klinkers. De pomp werkt nog steeds goed. Er zijn geen vleermuizen in de kelder aangetroffen. Zie checklist. Jaarlijks worden er wel salamanders in de kelder waargenomen.

Tijdens het jaarlijks overleg is nogmaals besproken hoe we de bunker aantrekkelijker kunnen maken voor vleermuizen. Het is duidelijk dat we de natuur niet altijd kunnen sturen. IVN zal nogmaals met hun deskundigen gaan bekijken of er vleermuizen in de omgeving zitten en of er nog verbeterpunten kunnen worden uitgevoerd zodat we de eerste bewoner alsnog kunnen verwelkomen.

Hoofdstuk 6) Vleermuiskasten

De vleermuiskasten zijn in 2023 niet gecontroleerd op aanwezigheid van vleermuizen.

In overleg met IVN is gevraagd of deze inspecties kunnen worden meegenomen door de vleermuiswerkgroep, die tevens de kelder inspecteert. Dit mede omdat de expertise bij hen ligt.

Hoofdstuk 7) Schraalgraslanden airside

Eind september zijn de graslanden op airside en de compensatie stukken gemaaid en afgevoerd.

Van de compensatiestukken op airside hebben we gedeeltes laten staan en gedeeltes gefaceerd gemaaid. De stukken waar veel jacobskruiskruid stond hebben we gefaceerd uitgeklepeld.

Op 13 juli hebben we samen met IVN een aantal compensatie stukken op airside geïnventariseerd. Dit is als zeer positief ervaren waarbij diverse soorten planten en insecten zijn gezien (zie bijgevoegde lijst). Klein hoogte puntje was een jonge veldleeuwerik die we tegenkwamen in de sector Q.

Conclusie 2023

De conclusie over 2023 is eigenlijk gelijk aan 2022. Er zijn geen ingrijpende aanpassingen nodig en het beheer zoals nu wordt uitgevoerd gaan we de komende tijd voortzetten. De faunapassages onder de Legroweg worden nog steeds gebruikt en aanpassingen lijken niet nodig. De faunapassage onder de Eekhoornstraat staat nog altijd vol water en functioneert niet.

De vleermuisbunker is nog steeds droog en het wachten is op de eerste bewoner. IVN zal intern uitzetten of er iemand is die kan monitoren of en welke soorten vleermuizen er in de omgeving van de vleermuis-kelder voorkomen.

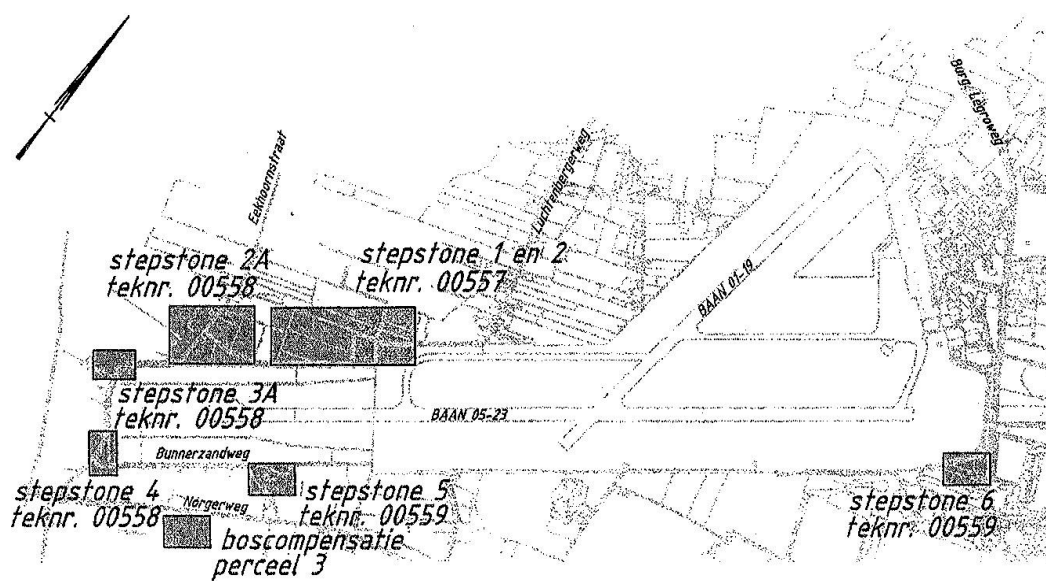
Het verschraken van de graslanden zal op de huidige wijze worden voortgezet.

In 2022 hebben we voor het eerst een aantal stroken in de compensatie niet in het najaar gemaaid. Het lijkt erop dat we vrij snel struikvorming krijgen in deze stukken, daarom is op advies van IVN in 2023 besloten om de stukken toch weer met de tweede snee mee te maaien en af te voeren.

Wij blijven monitoren hoe snel de poelen dichtgroeien. Het verwijderen van de elzen met wortel en al op de randen van de poelen wordt als positief ervaren. Afgesproken is om hier gefaseerd mee door te gaan en zo elk jaar een paar poelen aan te pakken.

Bijlage a) overzicht stapstenen

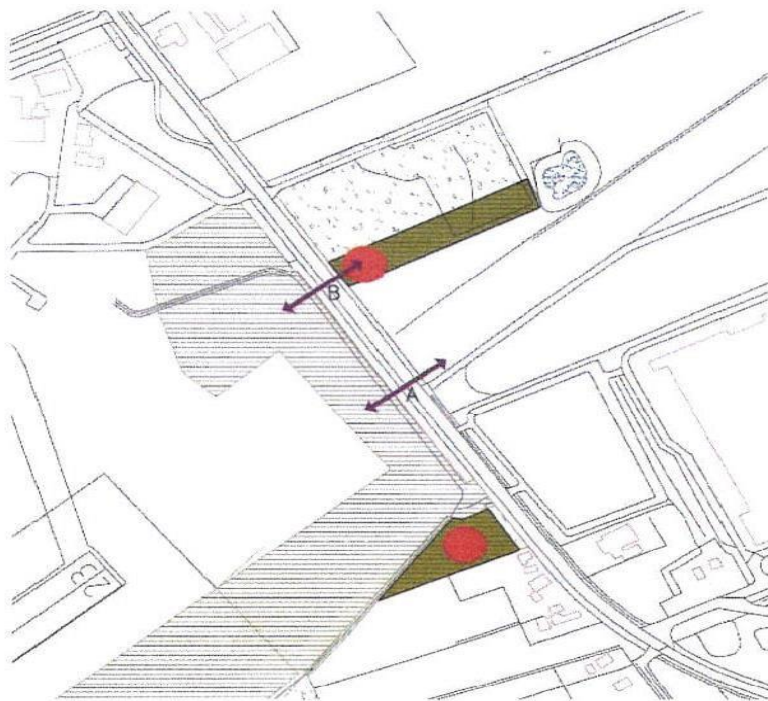

Bijlage b) Detailtekeningen poelen 1 t/m 5

Bijlage c) Detailtekeningen poelen 6 en 7

Figuur 5; Faunapassages en stapstenen t.p.v. Burg. J.G. Legroweg

Bijlage d) Monitoringsplan checklisten**BIJLAGE 5 CHECKLIST 'functioneren VLEERMUISKELDER'**

Deze checklist is onderdeel van het 'Monitoringsplan Groenvoorzieningen Groningen Airport Eelde' in 2014 door Royal HaskoningDHV opgesteld in opdracht van de gemeente Tynaarlo en Groningen Airport Eelde. De checklist dient periodiek te worden ingevuld en te worden bewaard in de monitoringsmap. Vul de checklist beknopt in, met nadruk op de belangrijkste zaken voor het optimaal functioneren van vleermuiskelder.

Doel: optimaliseren klimaat winterverblijfplaats en garanderen ongestoord gebruik door vleermuizen	Frequentie 1^e 3 jaar: 3x / jaar (augustus, december, begin februari) Frequentie na 3 jaar: 1 x /jaar (eerste week februari)	Middelen: determinatietabel overwinterende vleermuizen
Ingevuld door:	A.O.	
Datum:	13-2-2023	
Locatie(s):	Vleermuiskelder Veenweg	
Bijzonderheden:		

Buitenzijde	
Is de geleiding naar de inkruipopening van de vleermuiskelder in orde? Is de geleidende vegetatie ongestoord en hoog genoeg? Is de inkruipopening open en goed toegankelijk? (zitten er geen dichte spinnenwebben voor?) Is er geen (kunst)licht in de buurt van de inkruipopening? Hangen er geen bomen of takken vlakbij of voor de inkruipopening (gevaar voor predatie vogels!) Welke maatregelen moeten genomen worden om veilige toegang van vleermuizen te garanderen?	Ja alles ziet er prima uit.

Inwendig klimaat	
<p>Wat is de temperatuur in de kelder (achterin en vlakbij de inkruipopening)?</p> <p>(als deze hoger is dan 7 graden C, laat buitendeur in koude nacht geheel open staan; als deze lager is dan 0 graden C. zorg dan komend jaar voor betere isolatie (dikkere afdekkingslaag grond op kelder).</p>	7 graden
<p>Is de kelder voldoende vochtig?</p> <p>(staat er een laag water op de grond? Zo ja: hoe kunnen we dit voorkomen?)</p>	Voldoende vochtig. Bovenop de klinkervloer is het droog.
Inwendige veiligheid	
<p>Zijn de wegkruipplekken en hangplekken buiten bereik van klimmende predatoren, zoals bosmuizen en ratten?</p> <p>(Zo neen: kan muur glad bepleisterd worden, zodat deze onbeklimbaar wordt?)</p> <p>Welke (andere) maatregelen kunnen genomen worden?</p>	Ja, Prima.
Hangplekken wegkruipplekken	
<p>Zijn er voldoende wegkruipplekken voor de verschillende soorten vleermuizen?</p> <p>(diepe voldoende brede gaten, vrije hangplekken, toegankelijke spleten, schotten met ruimtes er achter, grasbetonstenen met gaten e.d.)</p> <p>Zo neen: waar kunnen nog welke wegkruipplekken en hangplekken gecreëerd worden?</p>	Ja, voldoende wegkruipplekken aanwezig.

Overwinterende vleermuizen	
Hoeveel vleermuizen overwinteren in kelder? Welke soort(en)? Waar hangen ze?	Geen Vleermuizen aangetroffen.
Welke andere diersoorten overwinteren in de kelder? (vlinders, motten, hooiwagens, trilspinnen, amfibieën, muizen?) Welke soort(en)? Waar hangen ze?	Salamander en enkele slakken
Welke maatregelen kunnen genomen worden ter bevordering van het gebruik door vleermuizen (en vlinders, amfibieën e.d.)?	IVN gaat inspecteren of en welke vleermuizen er in de omgeving van de kelder voorkomen.
Overige opmerkingen	
Schimmel? Staat er schimmel op de muren, schimmelt het houtwerk?	Nee

IVN Monitoringen:

Excursie bij poel 3 rond het vliegveld

Aanwezig: Carleen, Marie-Jose, Leo, Jos, Tineke en Ferry

We hebben gezien:

Akkerdistel

Braam (Rubus sp.)

Bronmos

Drijvend fonteinkruid

Geknikte vossenstaart

Gestreepte witbol

Gewone waterbies

Glanshaver

Grote kattenstaart

Grote lisdodde

Haagwinde

jacobskruiskruid

Kropaar

Kruipende boterbloem

Moerasrolklaver

Moeraswalstro

Paardenbloem

Pitrus

Puntkroos

Ridderzuring

Riet

Smalle weegbree

Speerdistel

Veelwortelig kroos

Veldzuring

Watervanell

Wilg (Salix sp.)

Zilverschoon

Een gezonde poel die niet direct onderhoud behoeft.

Alleen zou het wilgenstruweel wat terug gesnoeid moeten worden.

Poel 4 rond het vliegveld

Deze poel heeft weinig natuurwaarde.

Hij is nagenoeg dicht gegroeid met wilgenstruweel.

Om dit te verbeteren is verwijdering van dit struweel noodzakelijk.

Ook is het waarschijnlijk nodig om de poel te schonen van ingevallen blad en andere ongerechtigheden. Als dat gebeurd is kan er weer een natuurlijke ontwikkeling plaatsvinden.

Verder is het van belang dat als er rondom de poel gemaaid wordt het maaisel ook af te voeren.

De populatie reuzenberenklauw vereist ook de nodige aandacht, zoals het maaien voordat deze bloeien.

Vliegveld Eelde 13-07-2023

Gebied 1 50 meter Oostwaarts van hek 9

Aanwezig: Carleen, Jos, Tineke, Bertus, Leo, Ferry, Marie- Jose en Alfred Oosting

Gezien:

Akkerdistel

Biggenkruid

Bijvoet

Boerenwormkruid

Brem

Duizendblad

Engels raaigras

Gestreepte witbol

Gewone hoornbloem

Gewone rolklaver

Gewoon struisgras

Grote Vossenstaart

jacobskruiskruid

Klein vogelpootje

Krulzuring

Late guldenroede

Rode klaver

Roodzwenkgras

schapengras

Schapenzuring

Sint-janskruid

Smalle weegbree

Tengere rus

Timotee

Vogelwikke

Vroege haver

Zilverhaver

Op dit stuk veel roodzwenkgras en gestreepte witbol.

Vliegveld Eelde d.d. 13-07-2023

Gebied 2 vanaf hoek hek PQ 50 meter Oostwaarts

Aanwezig: Carleen, Jos, Bertus, Leo, Ferry, Marie-Jose en Alfred Oosting

We hebben gezien:

Akkerdistel

Bijvoet

Brede weegbree

Duizendblad

Engels raaigras

Geelgroene zegge

Gestreepte witbol

Gewone hoornbloem

Gewoon struisgras

Greppelrus

Haagwinde

Hondsdrif

jacobskruiskruid

Klaverzuring

Kleine klaver

Kropaar

Kropaar

Kruipende boterbloem

Kweek

Lidrus

Lidrus

Reukgras

Ridderzuring

Roodzwenkgras

Ruige zegge

Sint-Janskruid

Smalle weegbree

Tengere rus

Timotee

Veenwortel

Zilverhaver

Op dit stuk zijn wat vochtiger plekken.

Vliegveld Eelde d.d. 13-07-2023

Gebied 3 vanaf hek 8 50 meter Westwaarts

Aanwezig; Carleen, Jos, Bertus, Leo, Ferry, Marie-Jose en Alfred Oosting

Gezien:

Biggenkruid

Duizendblad

Fluitenkruid

Gestreepte witbol

Gewone hoornbloem

Gewoon struisgras

Glanshaver

jacobskruiskruid

Klein streepzaad

Kropaar

Kruipende boterbloem

Reukgras

Ringelwikke

Roodzwenkgras

Sint-Janskruid

Smalle weegbree

Veldzuring

Voederwikke

Weinig variatie in de begroeiing.